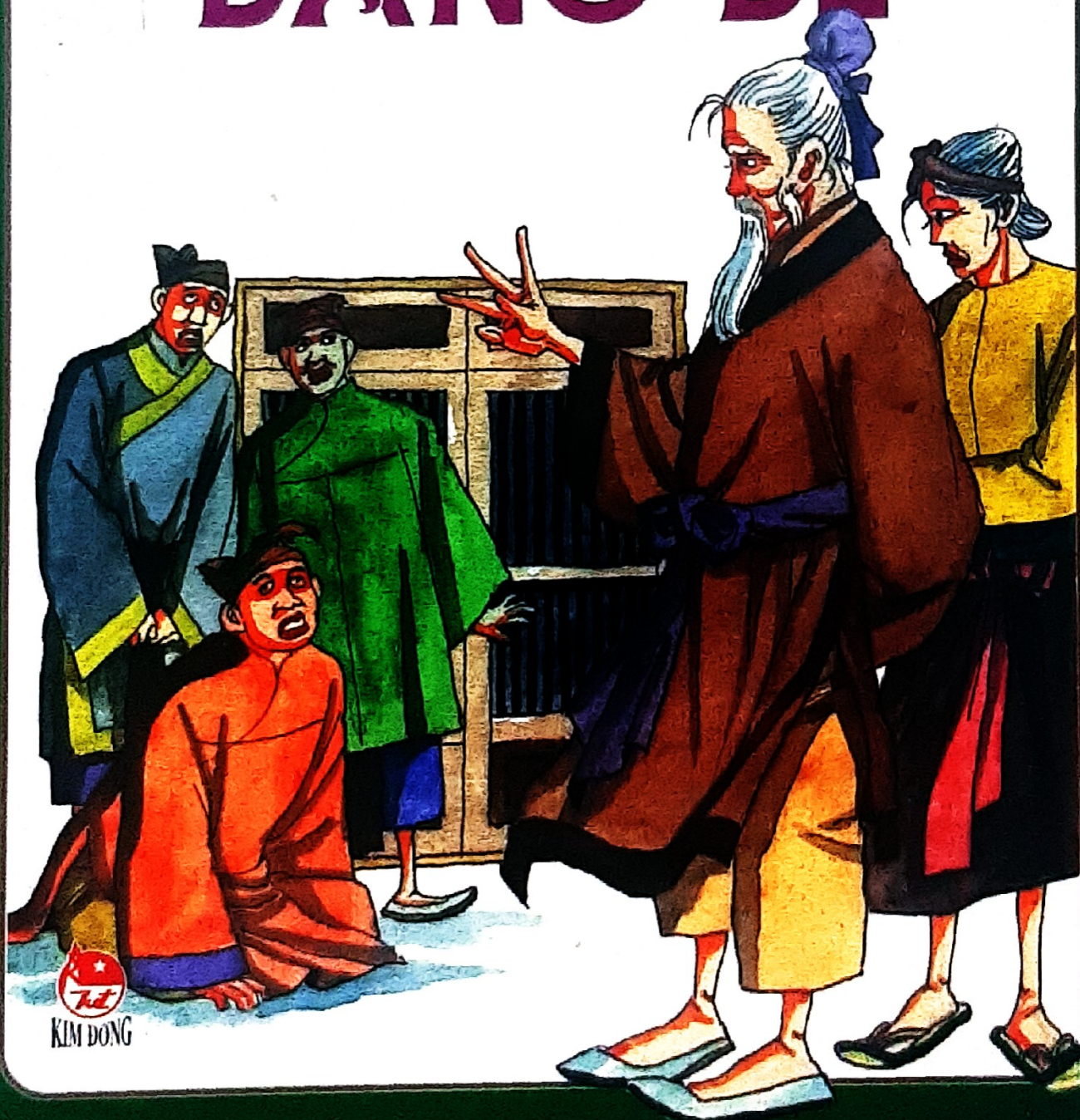

TRANH TRUYỆN DÂN GIAN VIỆT NAM

1924
Cha mẹ nuôi con

BẰNG TRỜI BẰNG BỀ

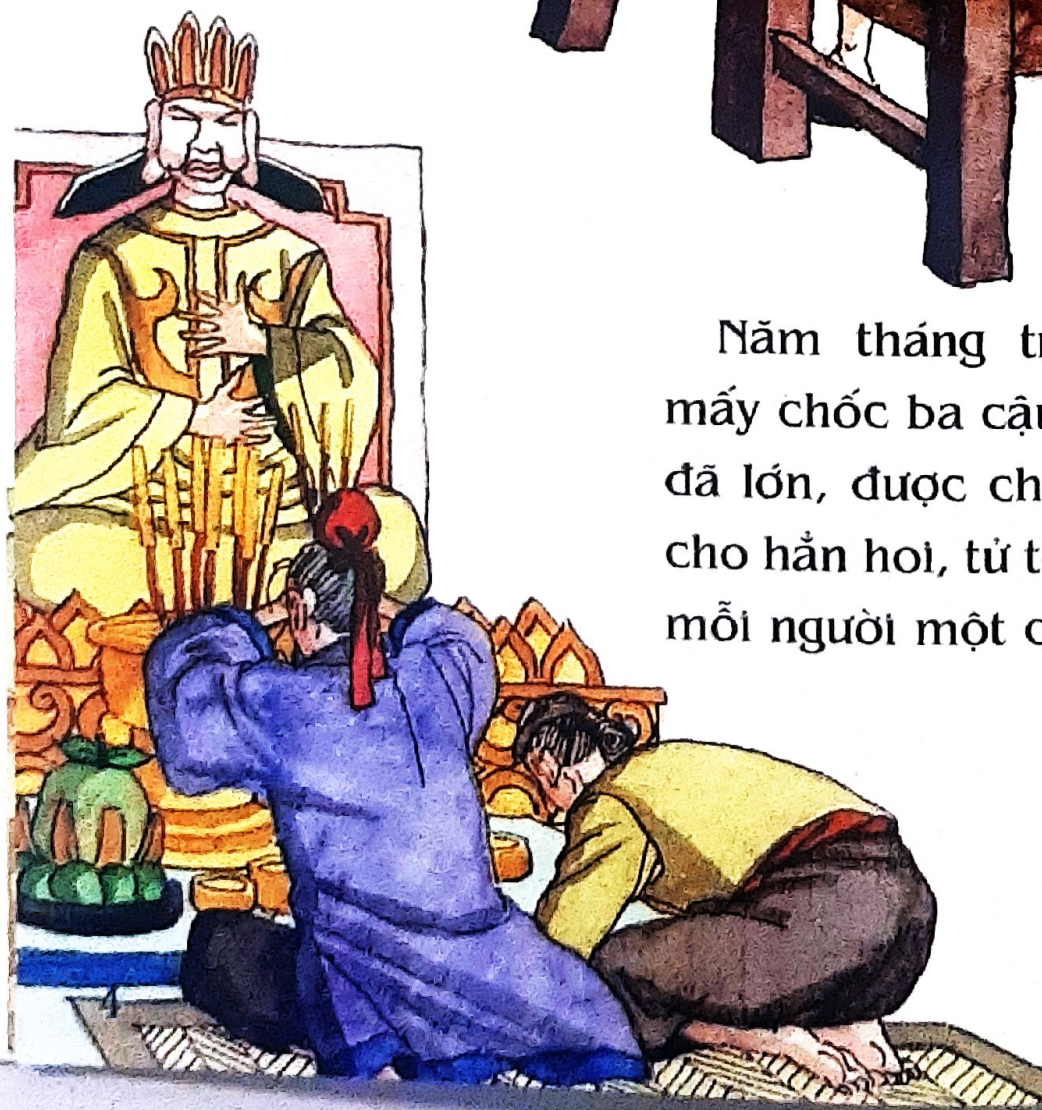
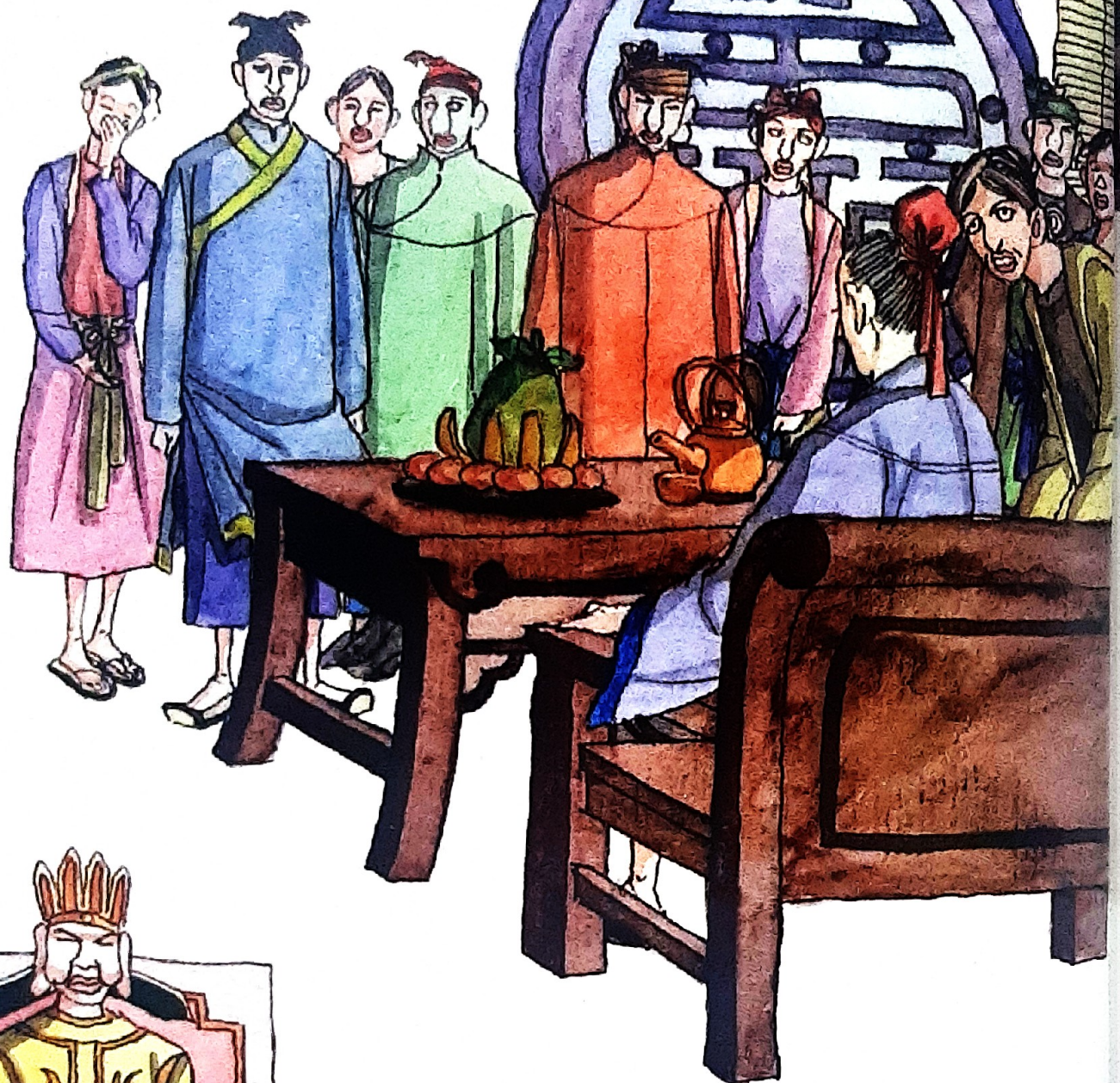

KIM DONG

Ngày xưa có vợ chồng ông nông dân, lúc đầu khởi nghiệp họ vất vả, nghèo khổ lắm. Sau nhờ vợ chồng ông cần cù chịu khó, lại khéo lo toan nên nhà cửa ngày một khang trang, khá giả, có của ăn của để. Họ sinh được ba cậu con trai và cả ba đều được cha mẹ dồn hết tâm sức nuôi dưỡng, dạy dỗ.

Năm tháng trôi đi, chẳng
mấy chốc ba cậu con trai đều
đã lớn, được cha mẹ cưới vợ
cho hần hoi, từ tể và dựng cho
mỗi người một cơ ngơi riêng.

Ít lâu sau, vợ chồng ông nông
dân gọi các con đến và bảo:

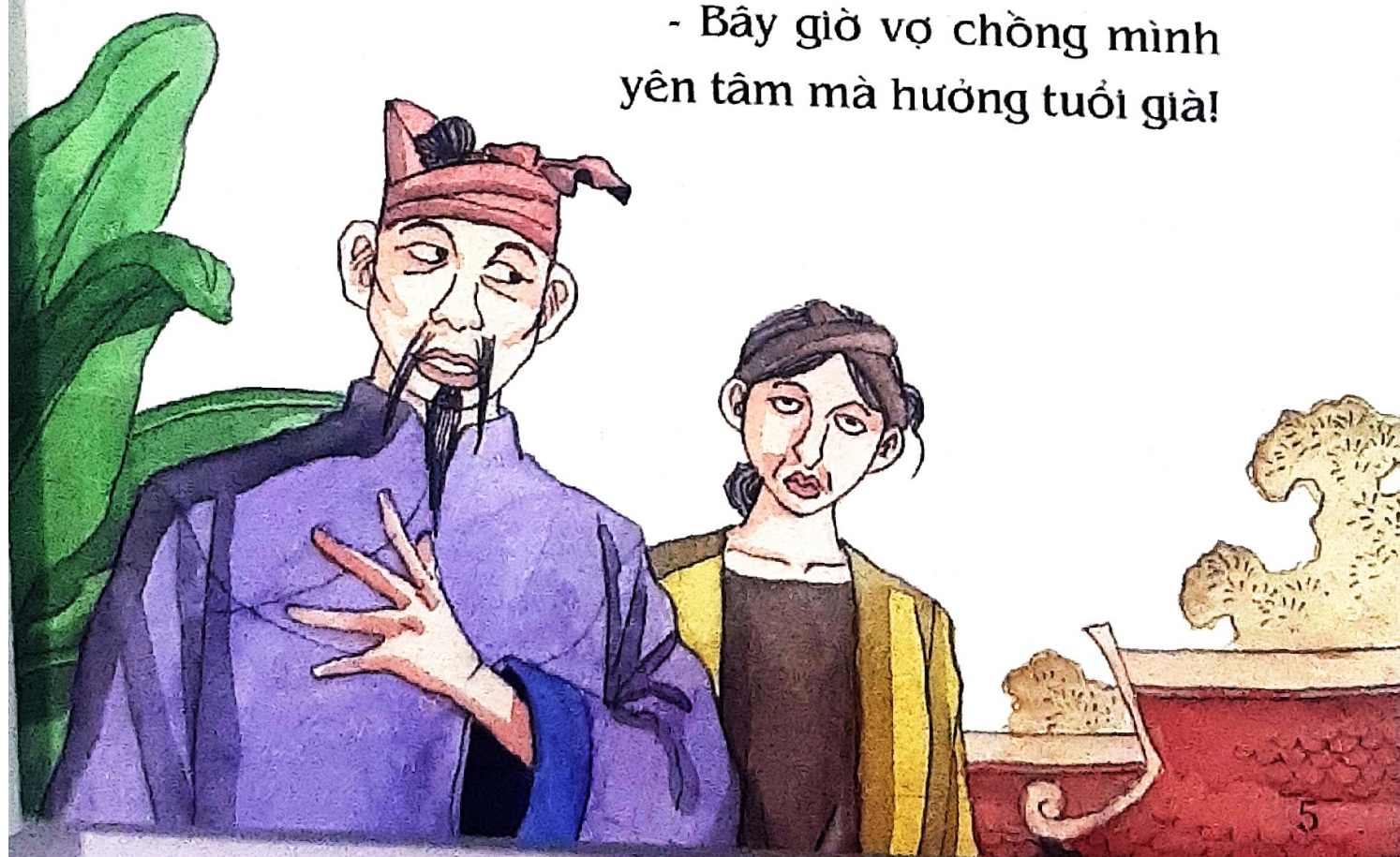
- Nay cha mẹ đã
già yếu. Cả đời
cha mẹ làm
lụng, vất
chiu được
ít tài
sản, cha
mẹ sẽ chia

cho các con để các con lo làm ăn.

Ài lo phận nấy khỏi tranh giành nhau.

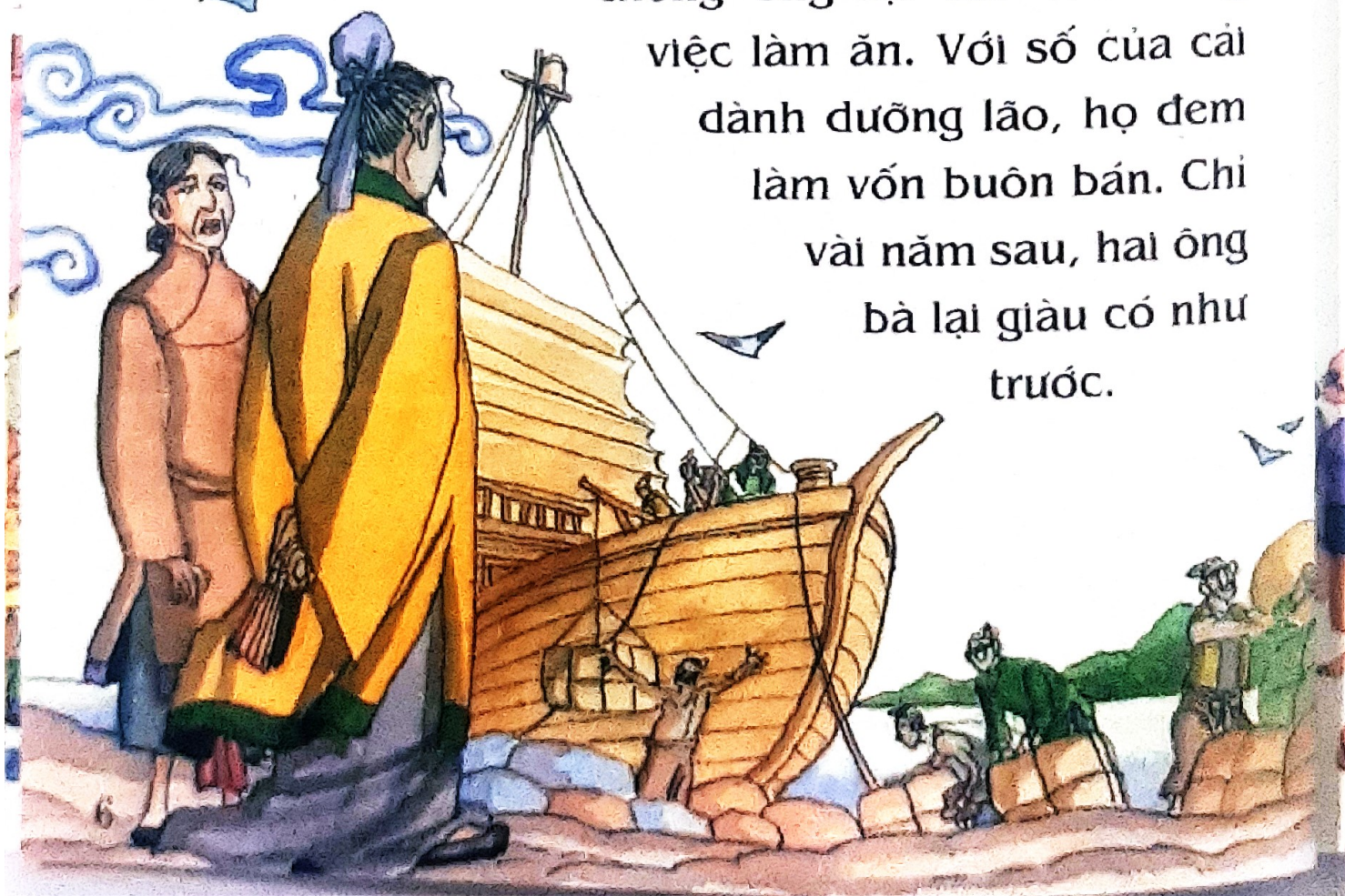
Rồi có bao nhiêu của chìm của nổi, vợ chồng
ông chia hết cho các con, chỉ giữ lại chút ít để
nuôi lão. Công việc xong xuôi, hai ông bà thở
phào bảo nhau:

- Bây giờ vợ chồng mình
yên tâm mà hưởng tuổi già!

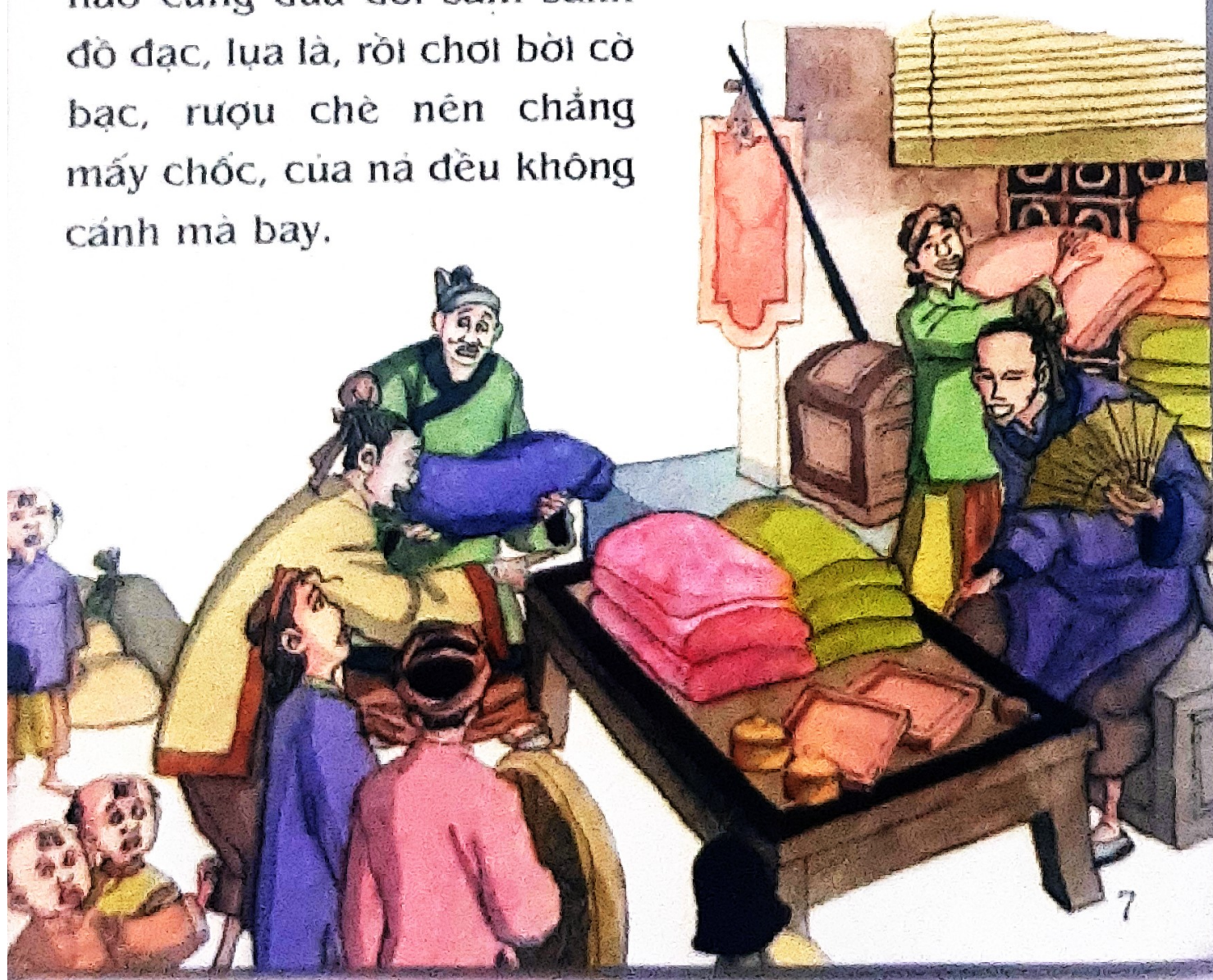

Tuy nói vậy, nhưng ông già vẫn chưa chịu nghỉ ngơi, vì thế sau khi phân chia tài sản cho các con xong, vợ chồng ông lại lao vào công việc làm ăn. Với số của cải dành dưỡng lão, họ đem làm vốn buôn bán. Chỉ vài năm sau, hai ông bà lại giàu có như trước.

Trong khi đó, ba người con trai đều siêng ăn nhác làm. Được ít của cái cha mẹ chia cho, người nào cũng đua đòi sắm sanh đồ đạc, lụa là, rồi chơi bởi cờ bạc, rượu chè nên chẳng mấy chốc, của nả đều không cánh mà bay.

Một hôm ba anh em
lách thép kéo vợ con đến

gặp cha mẹ. Cả ba cùng nói:

- Cha mẹ ngày một già yếu chỉ nên nghỉ ngơi
tĩnh dưỡng cho khỏe, phần tài sản xin cứ giao cho
chúng con quản lí. Chúng con xin phụng dưỡng
cha mẹ chu đáo cho đến ngày cha mẹ
được tổ tiên gọi về.

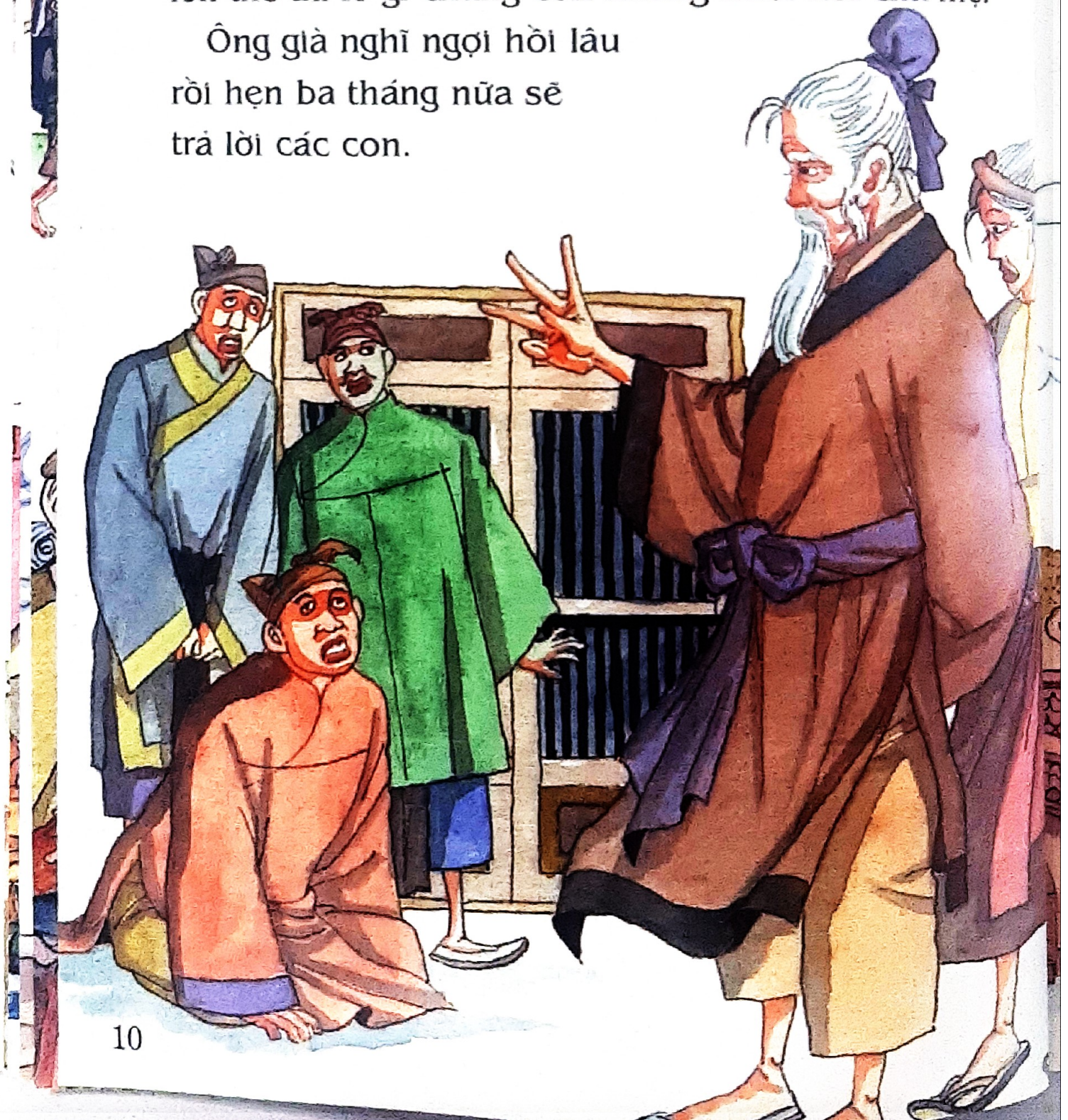
Ông già trả lời:

- Cha mẹ cũng muốn như vậy lắm. Nhưng ngặt vì xưa nay cha mẹ nuôi con thì được, còn con nuôi cha mẹ có phải dễ đâu!

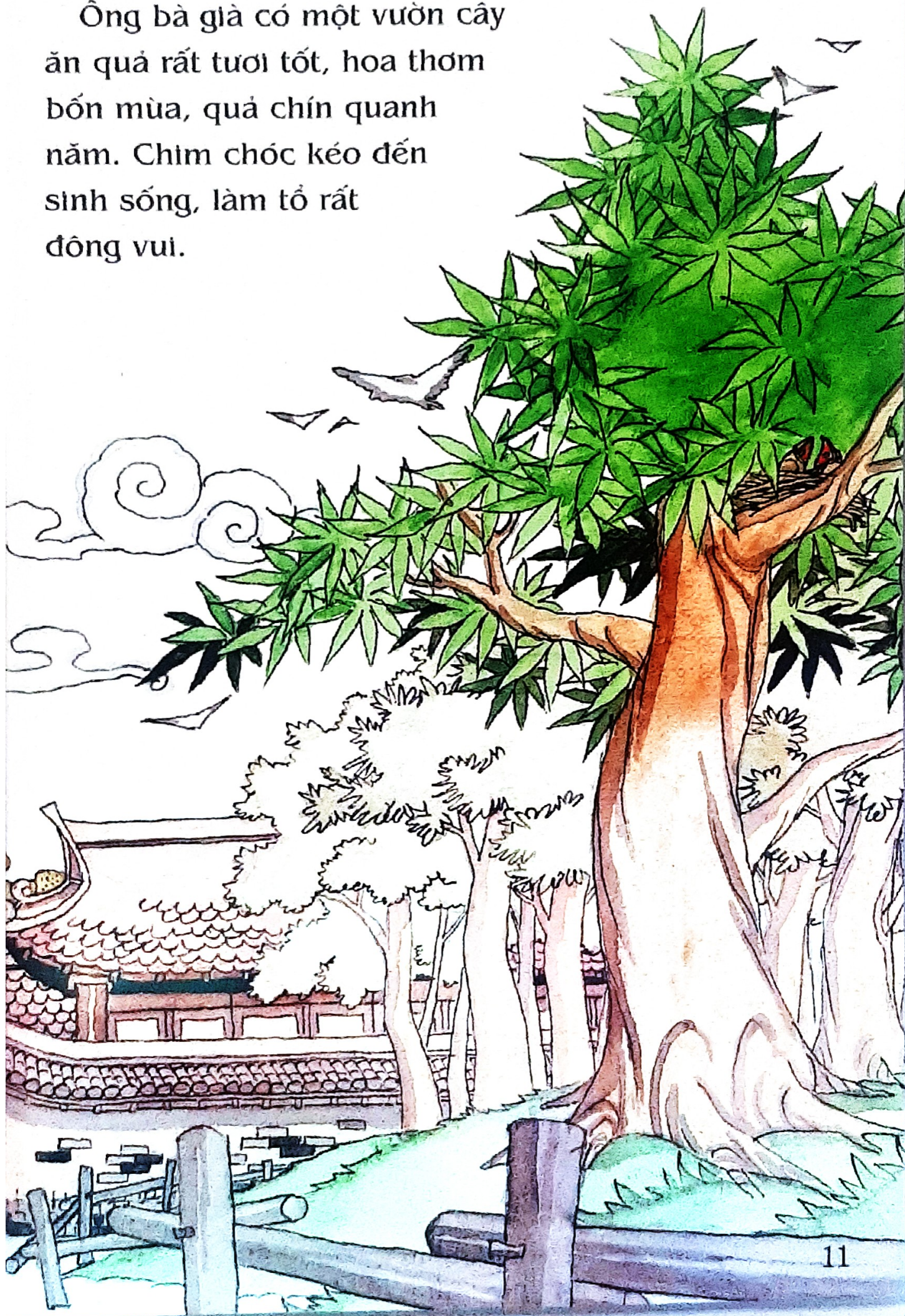
Cả mấy người con cùng vội ngắt lời cha rằng:

- Cha mẹ đừng lo! Người ta không có của để lại vẫn nuôi được cha mẹ, huống hồ tài sản của cha mẹ lớn thế thì lo gì chúng con không nuôi nổi cha mẹ.

Ông già nghĩ ngợi hồi lâu rồi hẹn ba tháng nữa sẽ trả lời các con.

Ông bà già có một vườn cây
ăn quả rất tươi tốt, hoa thơm
bốn mùa, quả chín quanh
năm. Chim chóc kéo đến
sinh sống, làm tổ rất
đông vui.

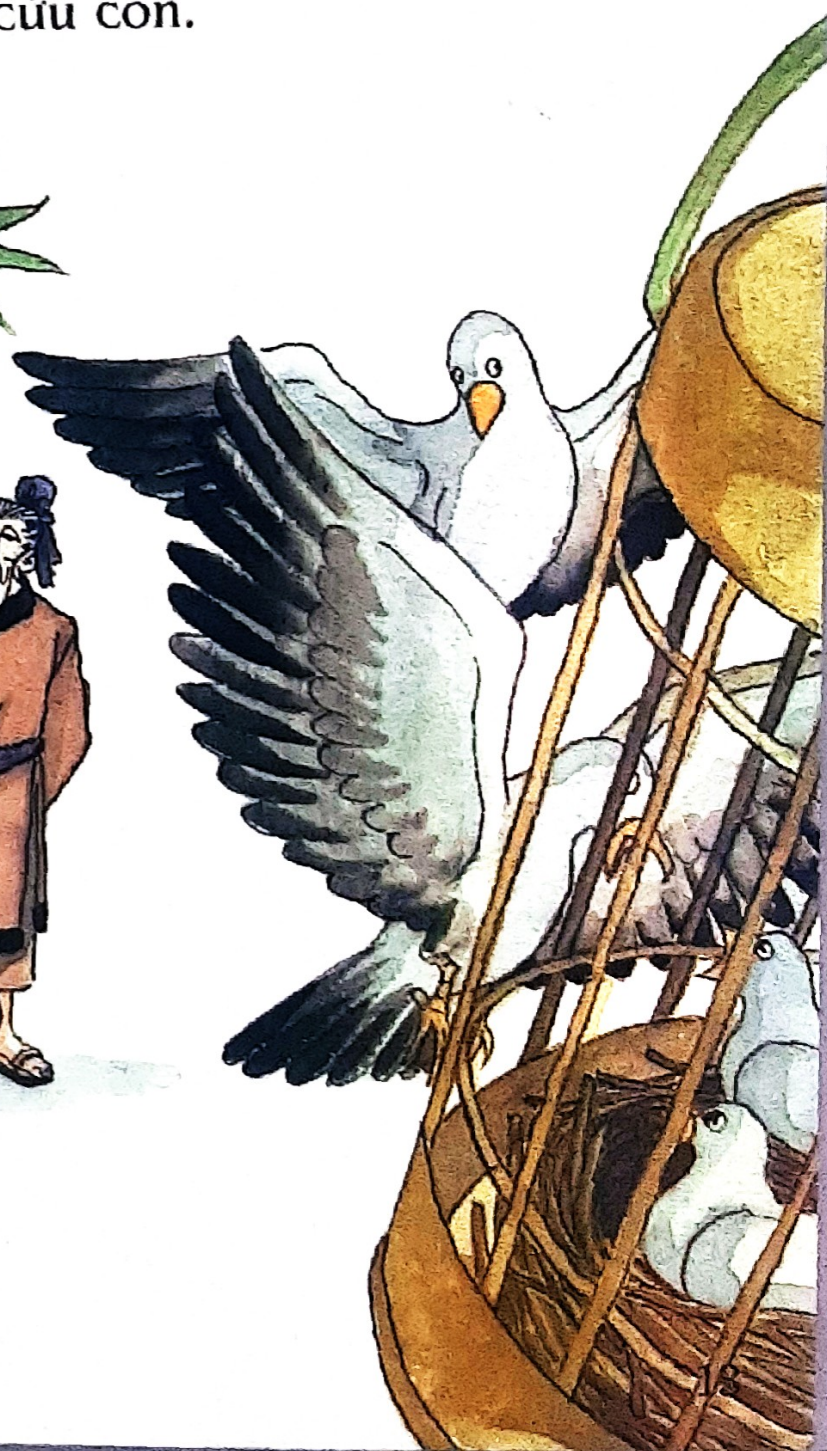

Ông già thăm thú khắp khu vườn rồi chọn một tổ có đôi chim chào mào bố mẹ đang nuôi hai con chim non bắt xuống.

Ông già thả đôi chim bố mẹ ra
và làm một cái lồng đẹp, nhốt
hai chim non vào đó rồi treo lên
cây. Chim bố chim mẹ không
bay đi, cả hai vừa kêu thảm thiết
vừa quanh quẩn bên lồng tìm
cách cứu con.

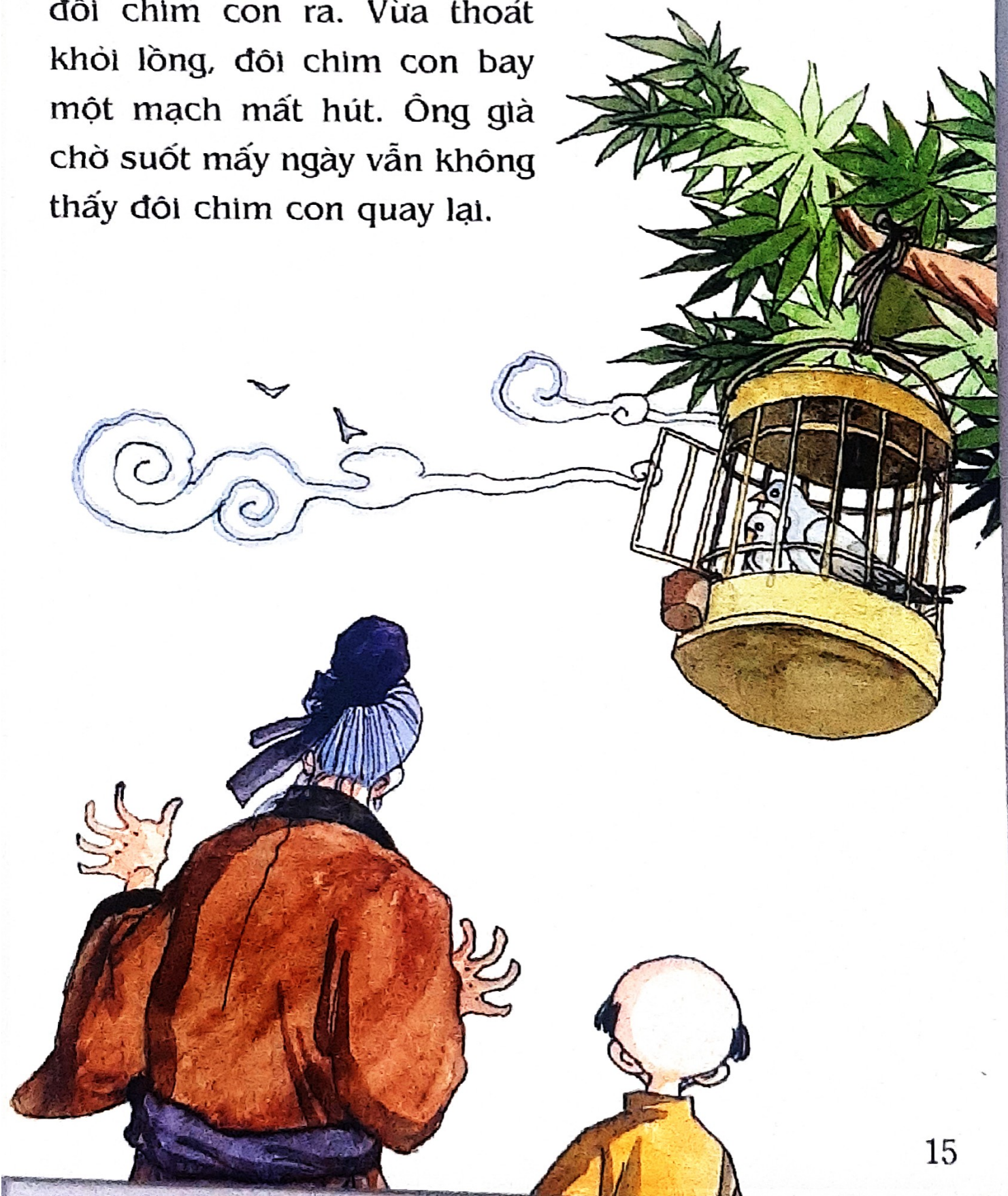

Không đưa được con ra
khỏi lồng, đôi chim bố mẹ
đành thay nhau bay đi kiếm mồi rồi thò cổ qua khe
lồng mà đút cho con. Nhìn cảnh ấy, ông già gật gù:

- Tình mẫu tử quả thật
không bút nào tả xiết. Đến con vật
cũng hết lòng hi sinh vì con cái!

Khi hai con chim non đã lớn khôn, ông
già lại bắt đôi chim bố mẹ nhốt vào lồng và thả
đôi chim con ra. Vừa thoát
khỏi lồng, đôi chim con bay
một mạch mất hút. Ông già
chờ suốt mấy ngày vẫn không
thấy đôi chim con quay lại.

Ông già giận
đôi chim con
lắm:

- Lũ bội
bạc!
Chẳng có
đứa nào nhớ tới bố
mẹ cả, bỏ mặc bố mẹ
bị nhốt trong lồng!

Ngẫm nghĩ một lúc rồi
ông thở dài:

- Con người ta cũng vậy
thôi! Nước mắt bao giờ
cũng chỉ chảy xuôi!

Ba tháng trôi qua, ba cậu con lại đến giục cha mẹ trả lời. Ông già kể cho họ nghe chuyện nhà chim chào mào rồi bảo:

- Trước đây có bao nhiêu tiền của cha mẹ đã chia hết cho các con rồi. Bây giờ còn một chút giắt lung, cha mẹ muốn giữ để hai thân già nuôi nhau cho đến khi nhắm mắt xuôi tay, không phải phiền đến các con.

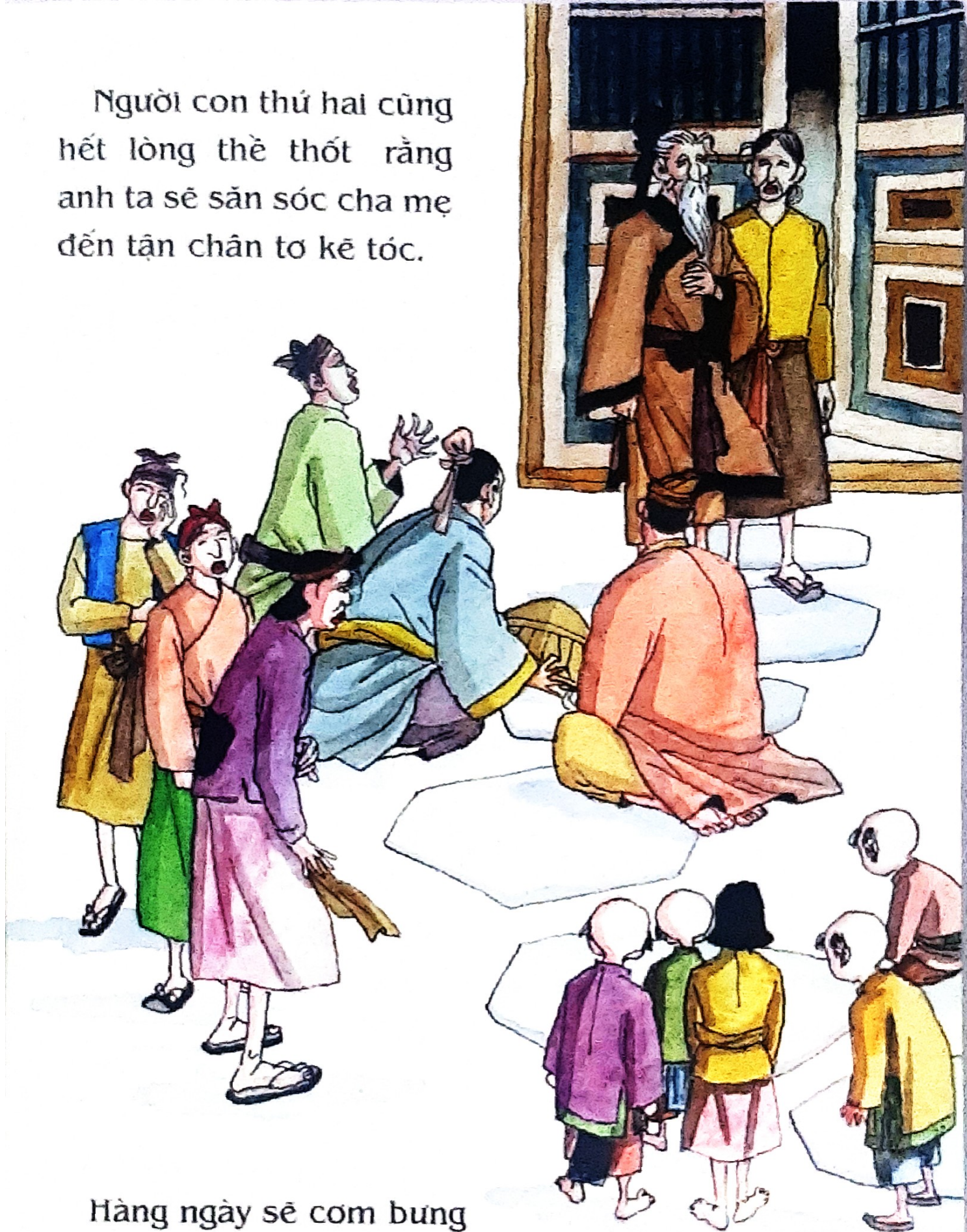

Nghe cha nói thế, cả ba người con đều
hết lời thề thốt.

Người con cả thề rằng không cần đến
các em, anh ta cũng chăm lo cho cha mẹ
đầy đủ không thiếu thứ gì. Anh ta sẽ lo cho
cha mẹ lúc nào cũng được ấm no vui vẻ.

Người con thứ hai cũng
hết lòng thề thốt rằng
anh ta sẽ săn sóc cha mẹ
đến tận chân tơ kẽ tóc.

Hàng ngày sẽ com bung
nước rót để cha mẹ không
phải động chân động tay
làm bất cứ việc gì.

Còn người con thứ ba thì thề sống thề chết rằng anh ta sẽ phụng dưỡng cha mẹ như các anh, thậm chí nếu không may gặp phải cảnh đói nghèo thì cũng sẽ đi ăn xin ăn mày để nuôi cha mẹ.

Thấy các con tranh nhau thề thốt như vậy, bà cụ mỉm lòng bảo ông cụ:

- Các con đã nói thế, ông nên nghĩ lại xem. Và lại người khác, chim khác ông ạ.

Ông già không nói gì, lẳng lặng dắt tay bà vợ ra góc vườn. Ông chỉ cho bà thấy đôi chim bố mẹ đang nằm ủ rũ trong lồng và bảo:

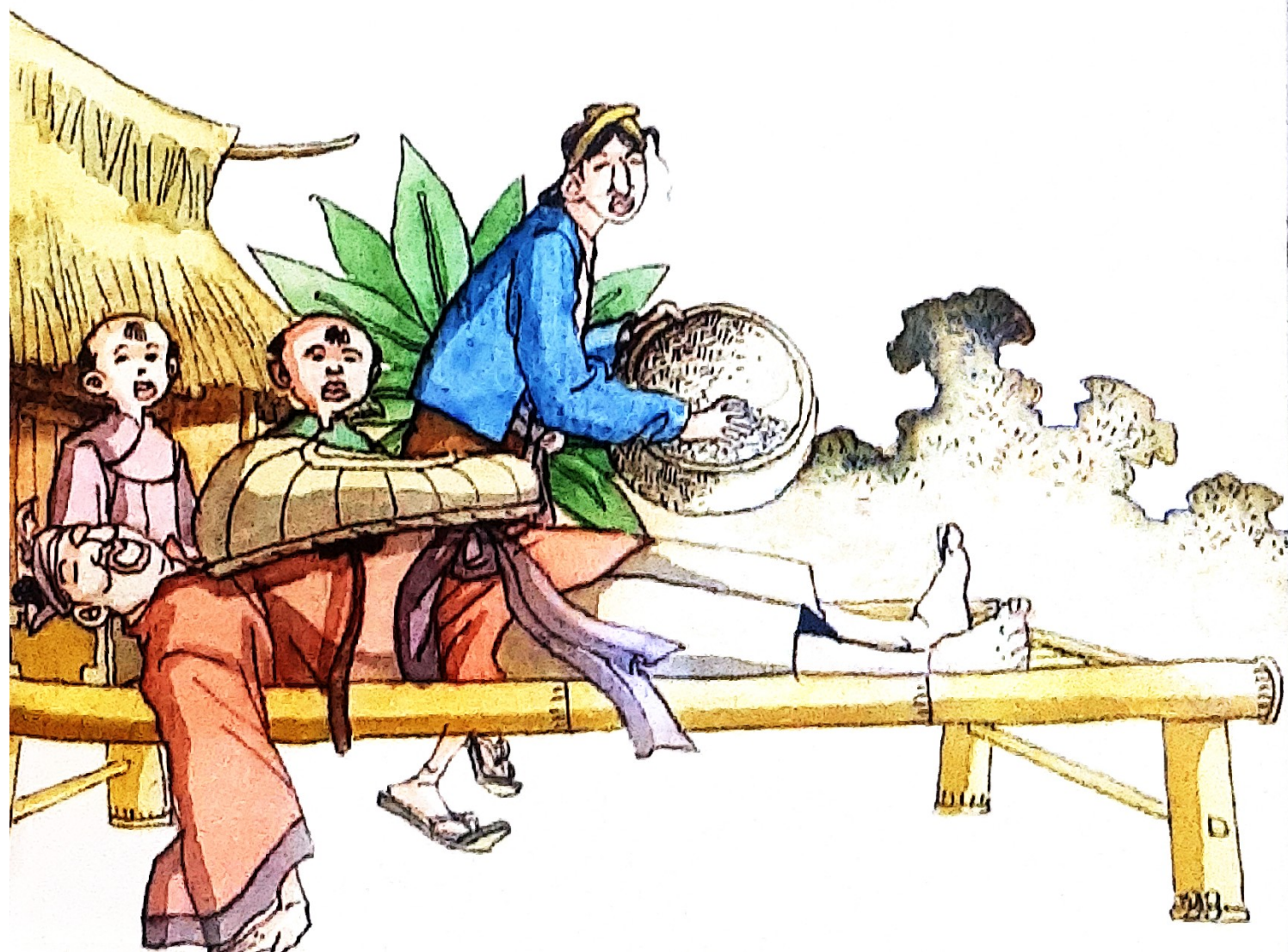
- Tôi cũng
chẳng muốn
giữ của lại
làm gì. Khi
hai tay
buông xuôi
rồi, có mang
được của
xuống cõi
âm dương mà
giữ. Chi e
rằng khi đầu bạc răng long rồi liệu các
con mình có như mấy con chim con
bội bạc kia không?

Thời gian đầu, ba anh
em phụng dưỡng cha
mẹ rất tử tế. Hễ
nghe đâu có
miếng
ngon vật
lạ là cố
tìm mua
cho
cha mẹ
bằng được.

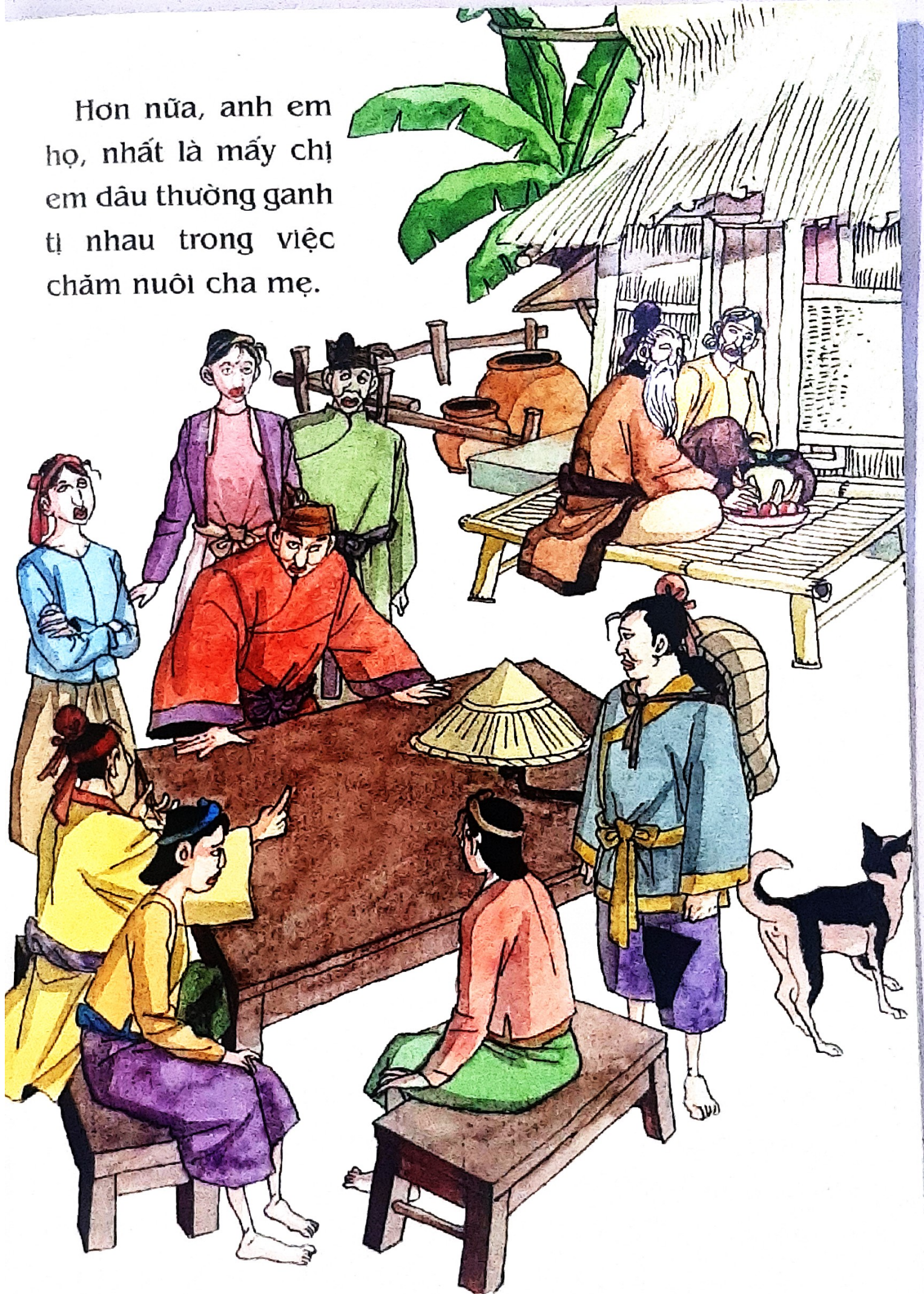

Nhưng chỉ được ít
lâu, việc chăm sóc đã
có phần chệnh mảng.

Thêm vào đó, cả ba anh
em đều không chí thú làm
ăn, nên số tài sản của cha
mẹ chia cho chẳng mấy
chốc lại tiêu tán hết.

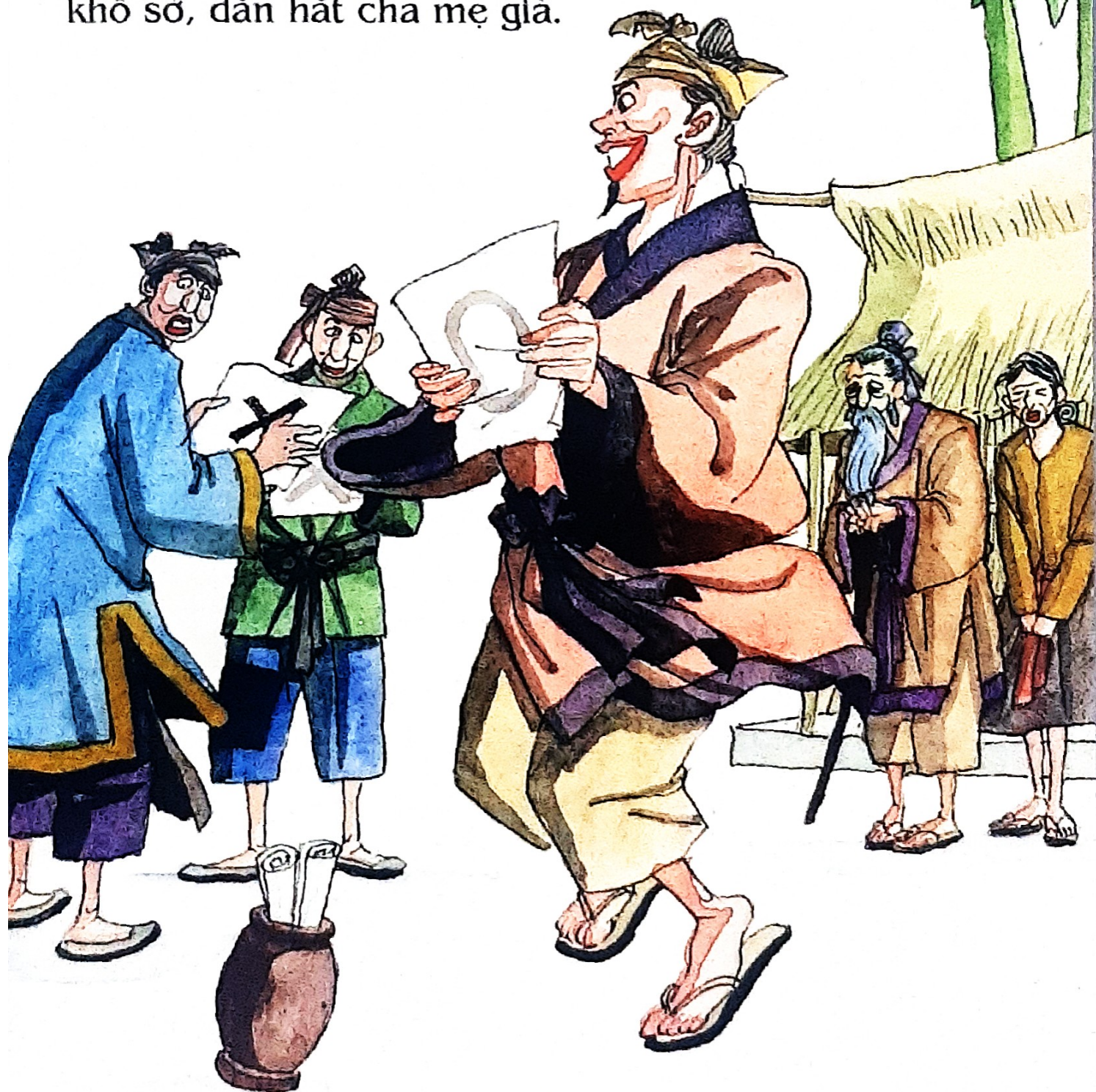
Hơn nữa, anh em họ, nhất là mấy chị em dâu thường ganh tị nhau trong việc chăm nuôi cha mẹ.

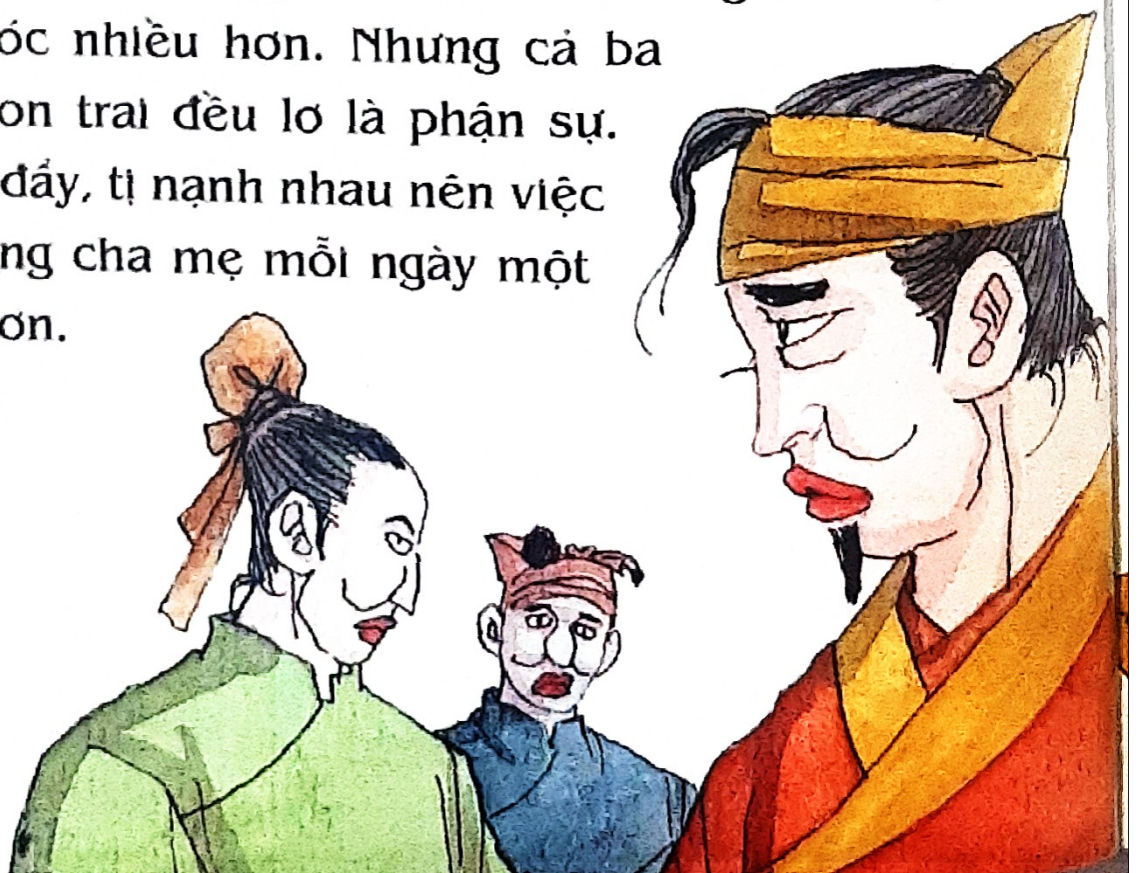
Mối đầu họ góp tiền của lại để anh cả nuôi cha mẹ. Dần dần sự đóng góp không được đầy đủ nên họ bàn nhau luân phiên mỗi người nuôi cha mẹ một năm. Nhưng rồi người anh cả sợ rằng lỡ ra cha mẹ mất sớm thì người chưa nuôi có lợi mà người đã nuôi sẽ bị thiệt thòi, nên họ rút xuống nửa năm, rồi lại rút xuống ba tháng.

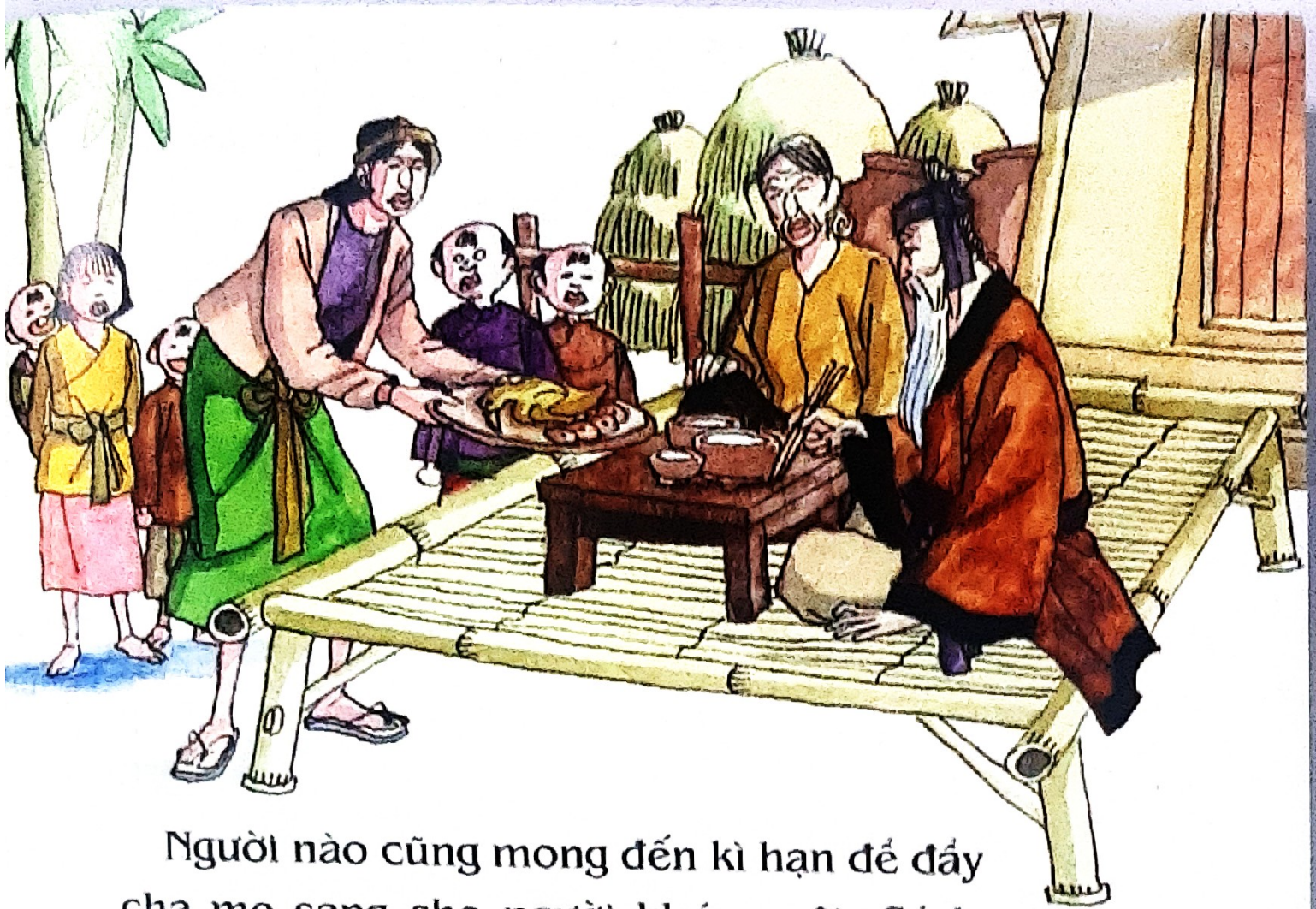
Cuối cùng họ thấy vẫn không ổn, nên thời gian mỗi người phải nuôi cha mẹ chỉ còn là một tháng, nhưng không theo thứ tự nào cả mà bằng cách rút thăm. Người rút không trúng thì mặt mày hớn hờ vui sướng, còn người rút trúng thì nhăn nhó khổ sở, dằn hắt cha mẹ già.

Người già mỗi ngày một yếu, đi lại khó khăn, hễ trái gió trở trời là hay đau ốm, nên càng cần được chăm sóc nhiều hơn. Nhưng cả ba người con trai đều lo là phận sự. Họ đùn đẩy, tị nạnh nhau nên việc nuôi nấng cha mẹ mỗi ngày một tệ hại hơn.

Người nào cũng mong đến kì hạn để đẩy
cha mẹ sang cho người khác nuôi. Cả ba
người con trai đều mãi mê rượu chè cờ bạc, bỏ
mặc cha mẹ cho vợ con cơm nước chiếu lệ. Thỉnh
thoảng, có người xưa kia từng được cha mẹ họ
giúp đỡ, đem biếu con gà, quả trứng thì các cụ

mới được
nếm miếng
ngon.

Cứ như vậy, chẳng được mấy năm, cha mẹ sức già ngày càng mòn mỏi và đều lâm bệnh nặng. Cả ba người con, không ai chịu tìm thầy tìm thuốc cứu chữa cha mẹ, để mặc cho bệnh tật giày vò. Bởi vậy chỉ ít lâu sau cả hai cụ đều lần lượt qua đời.

Hàng xóm láng giềng thương xót, đến đưa tiễn các cụ rất đông. Họ không ngớt lời chê trách những đứa con bội bạc, nhẫn tâm, bất hiếu đã để cha mẹ phải khổ sở. Họ đều lắc đầu bảo nhau:

Cha mẹ nuôi con bằng trời bằng bể
Con nuôi cha mẹ con kể từng ngày!
Do truyện này mà còn có câu:
Cha mẹ nuôi con bể hồ lai láng
Con nuôi cha mẹ kể tháng kể ngày!

